

Art i gràcia de la petita història

CUÉLLAR BASOLS, Alexandre.
Estampes de fi de segle.
 Diputació de Girona, 2000.
 288 pàgines.

Aquest darrer llibre d'Alexandre Cuéllar, editat per la Diputació de Girona, aplega una selecció d'articles publicats en el *Diari de Girona* entre els anys 1990 i 1997. Ni es tracta d'un recull exhaustiu, ni tampoc se segueix en la selecció l'ordre cronològic; però la publicació constitueix un conjunt harmònic —distribuït en diversos apartats temàtics— que dona una visió molt completa de la producció periodística del seu autor alhora que reflecteix la seva personalitat.

Cuéllar ha viscut molts anys, i ho ha fet amb plenitud i amb una atenció minuciosa i intel·ligent al seu entorn. En aquest aplec selectiu de la seva producció literària ens fa reviu la seva identificació amb l'ambient olotí, els seus contactes amb la ciutat de Girona, la seva adaptació a les terres mallorquines o els seus fidels dots d'observació en els viatges realitzats per diversos països europeus.

L'autor ens posa en contacte amb costums ja perduts, amb personatges que marquen època, amb gèneres literaris i estils artístics, amb un món complex i canviant que ha anat observant atentament i del qual ha estat, en algun aspecte, protagonista.

Un estil literari depurat i elegant, una claredat d'expo-

sició diàfana, una presentació planera i aparentment espontània, i una correcció lingüística perfecta proporcionen a aquesta obra, que se'n ofereix amb senzillesa i sense pretensions, la categoria de petita joia literària i el caràcter d'un estoig riquíssim de coneixements i de vivències.

Els qui hem pogut compartir algunes d'aquestes realitats llegim amb gust i delectació aquestes planes que ens les fan reviu. Els més joves hi descobriran un món desconegut i insospitat. I per a tots serà una fructífera lliçó de la petita història quotidiana, explicada amb art i amb gràcia.

Enric Mirambell i Belloc

L'altra cara de les relacions públiques

XIFRA TRIADÚ, Jordi.
Teories i models de les relacions públiques.
 Edicions 3 i 4.
 València, 2000. 250 pàgines.

Escriure sobre relacions públiques és un fet força excepcional. Fer-ho en català semblava gairebé impossible. Això és el que ha fet el

director de l'Escola Superior de Relacions Públiques de la Universitat de Girona, Jordi Xifra, a *Teories i models de les relacions públiques*.

La consideració social o popular de les relacions públiques l'agermana a conceptes com ara la simpatia, el do de gents o el xarlata-nisme. Res més lluny de la realitat, si llegim les pàgines del llibre. És evident que, per deformació professional, la posició de Xifra pateix d'un cert integritisme a l'hora d'exposar els fonaments que justifiquen que es pugui parlar de les relacions públiques com una disciplina de les ciències socials. Aquesta defensa aferrissada a través de l'anàlisi dels diferents corrents teòrics que han estudiat la matèria atorga a l'obra un caràcter reivindicatiu, fins i tot activista.

El llibre té uns destinataris principals: els estudiants de periodisme, comunicació audiovisual, publicitat i relacions públiques. I el seu objectiu és clar: cobrir un buit existent a la literatura sobre comunicació social. En llengua catalana, es tracta del segon llibre sobre aquesta matèria (el primer també és de l'autor i el va publicar l'any passat la Universitat de Girona amb un títol força expressiu: *Les Relacions Públiques, ciència del diàleg*). Quant a la literatura castellana, són pocs els manuals que ofereixen una aproximació a les relacions públiques sense caure en els tòpics que les consideren simples tècniques

de comunicació destinades a aconseguir una bona imatge.

Com indica el títol, l'estructura del llibre reflecteix la seva finalitat acadèmica. Xifra ens ofereix dos primers capítols de pura epistemologia de les ciències socials, interessants però un xic feixucs per a aquells lectors que s'enfronten per primera vegada a les relacions públiques, malgrat que tinguin una clara funció de situar el lector en l'àmbit acadèmic i d'ofrir-li aquells conceptes claus de les ciències socials que s'utilitzen repetidament en els capítols posteriors. Les pàgines que segueixen constitueixen un passeig per la història de les diferents doctrines que han estudiat les relacions públiques com a ciència social aplicada, des de les primeres teories que veien aquesta disciplina com una eina de persuasió i propaganda fins a les que han acabat considerant-la com una branca de la comunicació social, aliena a la publicitat i a la propaganda, que pretén l'entesa i el diàleg entre les organitzacions i els públics que formen el seu entorn.

Aquesta perspectiva de comunicació simètrica i la profunditat del debat generat per les relacions públiques no deixaran de sorprendre aquells lectors que les associen més a la simpatia i a les festes socials que no pas al diàleg i a les estratègies de comunicació empresarial. El llibre mostra l'altra cara de les relacions públiques, la real, la que es pot descobrir amb la lectura.

Enric Matarrodona

Tota la història d'Empúries

AQUILUÉ, X.; CASTANYER, P.; SANTOS, M.; TREMOLEDA, J.

Empúries.

Ed. El Médol. Col. Guies del Museu d'Arqueologia de Catalunya. Tarragona, 1999. 134 pàgines.

Ha arribat a les nostres mans la nova guia d'Empúries. L'edició és molt acurada, tant pel que fa a la qualitat del paper com a la disposició del text, acompanyat d'abundants i magnífiques fotografies. Seguint el model de les guies arqueològiques italianes, els autors ens han proporcionat una veritable història d'Empúries des dels seus primers pobladors fins avui. Així, ens trobem dues guies en una: el lector que només vulgui una breu orientació i l'explicació dels principals elements del recinte les trobarà d'una manera còmoda, directa i rigorosa; aquell, en canvi, que desitgi endinsar-se en la història dels nostres avantpassats també ho podrà fer.

Els autors, en efecte, han optat per un discurs continuat sobre la història de la ciutat, de manera molt ordenada i entenedora, que fa que el llibre es llegeixi pràcticament d'una tirada. Hi trobem les dades més o menys sabudes per tothom, al costat de l'última hora de les excavacions; junt amb la confirmació d'aspectes ja coneguts, la revisió de vells i nous tòpics; davant la solució d'un interrogant, el plantejament de nous dubtes i nous reptes. Així, sabem que la famosa Indika no ha estat trobada allà on es pensava que era (a la zona de l'aparcament), ni enloc, de moment, però els autors ens recorden que al costat de la muralla nord de la ciutat romana s'ha descobert una muralla interior i moltes restes ibèriques: «Ja llavors Empúries eren dues ciutats dividides per una muralla», com deia Tit Livi; ens fem una idea clara de totes les reformes de la zona dels santuaris on es va trobar la famosa estàtua d'Escolapi; sabem que a un pam sota la plaça de Sant Martí s'ubica la primera ocupació grega; intuïm que tota la zona del fòrum que s'està excavant actualment ha de portar a una revisió de tot aquell sector, relacionat amb els primers moments de la ciutat romana, i un llarg etcètera que ens va dibuixant o redibuixant la complexitat d'una ciutat habitada de forma ininterrompuda durant més de 800 anys.

Antoni Cobos

La influència de l'Església a Catalunya

BADA, JOAN; LA PARRA, EMILIO; LLUCH, ERNEST; MARQUÈS, JOSEP M.; PUIGVERT, JOAQUIM M.

Bisbes, il·lustració i jansenisme a la Catalunya del segle XVIII.

Eumo Editorial. Col·lecció Biblioteca Universitària. Girona, 2000. 184 pàgines.

Ens trobem davant d'un volum d'història resultat de la confluència de quatre moments destacades del món de la recerca contemporània: Emilio La Parra, Ernest Lluch, Joan Bada, Joaquim M. Puigvert i Josep M. Marquès. Aquesta obra —com molt bé apunta el seu títol— parla del jansenisme, una tendència originada dins de l'església catòlica i que, tot i que va començar a difondre's a començament del segle XVII als Països Baixos, França, Alemanya i Itàlia, també va tenir cert ressò en la Catalunya del segle XVIII.

El jansenisme defensava una gran austeritat de vida i es basava en els textos del bisbe neerlandès Corneille Jansen, que va enfrontar-se a Roma per defensar el lliure albir i la predestinació absoluta de les persones. Aquest moviment —amb molts punts d'encontre amb el calvinisme— es considera que va ser introduït a Catalunya per Manuel Martí, Josep Climent, Francesc Armanyà i els germans Torres i Amat.

Bisbes, il·lustració i jansenisme a la Catalunya del segle XVIII aprofundeix en la influència del corrent jansenista al nostre país. Josep M. Marquès situa històricament la figura del bisbe Lorenzana i n'ofereix una acurada biografia, com també explica i aporta dades sobre l'organització interna de la diòcesi de Girona durant el segle XVIII. Joaquim M. Puigvert es centra, en el següent capítol, en les dificultats de la reforma del «baix clergat» a la demarcació de Girona. Emilio La Parra ens parla del regalisme hispànic —entès com el control dels sobirans espanyols sobre l'Església— i, finalment, Joan Bada tracta la situació de l'episcopat català de fa tres segles, mentre que Ernest Lluch ens planteja dotze preguntes crítiques i de reflexió sobre un jansenisme «català».

El fet que cinc estudiosos recullin les conclusions de la seva recerca entorn d'aquesta qüestió no és fruit de la casualitat.

Com explica Joaquim M. Puigvert, l'obra forma part del recull i recopilació dels treballs exposats en el decurs d'una jornada celebrada el 7 de febrer de 1997 a la Universitat de Girona, en el marc dels actes del bicentenari de la mort del bisbe gironí Tomàs de Lorenzana.

Ignasi Corney i Oller